Roman: Türün Genel Özellikleri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **D – Y – D – D**

Romanda ana olayın yanında yan olaylar da bulunur.

2 **A) Şemsettin Sami**

Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat, Şemsettin Sami'nin eseridir.

3 **a) Roman uzun, hikâye kısadır.**
b) Romanda kişi sayısı fazla, hikâyede azdır.
c) Romanda zaman ve mekân geniş, hikâyede dardır.

Roman bir hayatın geniş bir dilimini, hikâye çoğunlukla bir kesitini anlatır.

4 **D) İntibah**

Namık Kemal'in İntibah'ı ilk edebî roman sayılır; Telemak ilk çeviri romandır.

5 **1–c 2–d 3–a 4–b**

Don Kişot modern romanın ilk büyük örneği, Telemak ilk çeviri romandır.

6 **B) Ölçülü ve uyaklı dizelerle yazılması**

Roman düzyazı türüdür; ölçü ve uyak şiire özgüdür.

7 **C) Olayların geçtiği yılın tam olarak belirtilmesi**

Kasaba (mekân), doktor Selim (kişi), "çok geçti" (merak), selam-fısıltı (toplum) vardır; yıl belirtilmez.

8 **Örnek: Doktor Selim'in kasabadaki dedikodular yüzünden başına kötü bir şey geleceği beklentisini ve merakı oluşturur.**

"Duyduğunda ise artık çok geçti" ifadesi ileride yaşanacak olumsuz bir olayı sezdirir.

9 **E) Cervantes**

Don Kişot, İspanyol yazar Cervantes'in eseridir.

10 **a) kurmaca b) yan olay c) Tanzimat d) uyarlama**

Roman kurmacadır; ana olayın yanında yan olaylar bulunur.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **A) Roman, sıradan hayatların ayrıntılarındaki derinliği gösterir ve okurun kendine bakışını etkiler.**
"Mercek" benzetmesi ayrıntıya yakından bakmayı, son cümle ise okurun kendine bakışının değişmesini anlatır.

12 **E) Romanın büyük olaylardan çok ayrıntılara odaklandığını somutlaştırmak**
Dürbün uzağı, mercek yakını ve ayrıntıyı gösterir; bu benzetme romanın bakışını somutlaştırır.

13 **D) I ve II**
Geniş zaman (I) ve yan olaylar (II) romana uygundur; hece ölçüsüyle dörtlükler (III) şiire özgüdür.

14 **A) Reşat Nuri Güntekin – Mai ve Siyah**
Mai ve Siyah, Halit Ziya Uşaklıgil'in romanıdır; Reşat Nuri'nin en bilinen romanı Çalıkuşu'dur.

15 **Örnek: Katkı: Romanı okumamış geniş kitlelerin esere ulaşmasını sağlar. Sınırlılık: Romandaki iç konuşmalar ve ayrıntılı betimlemeler filme tam olarak aktarılamayabilir, izleyicinin hayal gücüne daha az yer kalır.**
Uyarlama eseri yaygınlaştırır ama romanın her unsurunu aktaramayabilir.

16 **D) Neslihan pencereden bakarken içinde adını koyamadığı bir boşluğun büyüdüğünü hissetti; sevinmesi gereken bu günde neden hüzünlendiğini kendine bile açıklayamıyordu.**
Kişinin iç dünyasındaki çelişkili duygular (hüzün–sevinç) aktarılmıştır.

17 **D – D – Y – Y**
Roman kurmacadır; farklı anlatıcılarla yazılabilir.

18 **B) Bir tarihçinin, bir romandan yararlanarak o dönemin şehir hayatını ve aile yapısını incelemesi**
Roman, dönemin toplumsal hayatına ilişkin bir kaynak olarak kullanılmıştır.

19 **C) Romanın hikâyeye göre daha geniş ve ayrıntılı bir anlatım alanı olması**
Tek pencere dar bir kesiti, bütün odalar geniş ve kapsamlı bir anlatımı temsil eder.

20 **C) Namık Kemal**
Cezmi, Namık Kemal'in tarihî romanıdır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **E) Roman, başka türlerin imkânlarını kendi yapısında birleştirebilen esnek bir türdür.**
Farklı türlerden unsurlar alıp "kendi potasında eritmesi" romanın esnekliğini anlatır.

22 **B) Olay örgüsünün tek bir sahneyle sınırlı kalacağı**

"Duyduğunda ise artık çok geçti" ileride gelişecek olayları haber verir; olay örgüsünün tek sahneyle sınırlı kalacağı söylenemez.

23 **E) I ve III**

İlk yerli roman Şemsettin Sami'nin Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat'ıdır; İntibah ilk edebî romandır (II yanlış).

24 **A) Roman, okurla kişiler arasında güçlü bir duygusal bağ kurabilir.**

"Birlikte yaşadığımız insanlarla vedalaşmak" okurun kişilerle kurduğu duygusal bağı gösterir.

25 **D) Bir köyün savaş yıllarından günümüze kadar geçirdiği değişimin, köyde doğan bir kadının gözünden anlatılması**

Savaş yıllarından günümüze uzanan anlatı onlarca yıllık bir zamanı kapsar.

26 **Örnek: Roman, çok sayıda kişiyi ruh dünyalarıyla birlikte, geniş bir zaman ve mekân içinde ayrıntılı biçimde anlatır. Okur bu kişilerin sevinçlerine, acılarına ve seçimlerine ortak olur. Böylece kendi hayatı dışında pek çok hayatı deneyimlemiş olur.**

Cevapta kişilerin derinlemesine işlenmesi, geniş zaman-mekân ve okurun özdeşleşmesi vurgulanmalıdır.

27 **C) Yazarın anlatıma müdahale ettiği, öğretici bir tutum taşıdığı**

Olayı kesip okura seslenmek ve öğüt vermek, yazarın anlatıma müdahalesi ve öğretici tutumudur.

28 **A) Bunun nedeni, okurken zihnimizde kendi filmimizi çekmiş olmamızdır.**

Boşluktan sonraki cümle, romanda dünyayı okurun kurduğunu açıklar; boşluğa bu durumun nedeni gelmelidir.

29 **B) Mai ve Siyah**

Mai ve Siyah ve Aşk-ı Memnu Halit Ziya'nındır.

30 **D) Farklı dönemlerin okurlarında karşılık bulabilmesine**

"Farklı kuşaklardan okurlara bir şey söyleyebilmesi" kalıcılığın ölçütü olarak verilmiştir.